

DEBRECZENI ÚJSÁG

1 lőfizetési ár:

Helyben félévre 3 K, negyedévre 2 K — 1.
Vidéken félévre 3 K, negyedévre 1 K 50 L.

Feloldó szerkesztő és lapfőigazgató:

THAN GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Debrecen, Kassuth-utca 3. szám, I-ső emelet
(Debreceni Első Takarékpénztár-épület.)

Az északi harctérről. Még tart a 7 napos csata. Hadifogságba esett vezérkar.

Már hét napja tart a világ legnagyobb csatája az északi harctéren, de még nincs döntés. A mi seregeink győztek a balszárnynon, de a a közép (a centrum) és a jobb szárny még harcban áll.

Hogy a mi seregeink vitézül küzdenek mutatja az is, hogy az oroszok egyik vezérkarát elfogták. Valószínűleg az egyik hadtestnek vagy több együtt működő orosz hadtestnek volt a vezérkara.

Budapest, szept. 1.

A miniszterelnökség sajtóosztálya jelenti:

Bécs, szept. 1. A lapok haditudósítói a hadi sajtózállásról érkezett jelentései egyértelműleg egyeznek abban, hogy az osztrák-magyar csapatok offenzívája északon tartós, heves harcok közben egyre előre halad s mind az előre haladásban, mind a kiterjedésben lényegesen megegyezett. Az északi harc vonalon különösen a döntés, a keleti harc vonalon a helyzet változatlan, kedvező. E milliók által küzdött harcban az érkezeti jelentések indokoltá teszik azt a feltevést, hogy az osztrák-magyar csapatok parancsnokai azt a taktikát követik, amelyet a német vezérkar Franciaországgal szemben oly sikerrel alkalmazott. A kelti hadsereg állásai következtében erősen tartja magát az ellenség nagy túlsúlyával szemben. A küszöbön álló nagy döntést illetőleg általános a kedvező kimenetel reménye. Az eddigi eredmények a zseniális vezetésen kívül tisztjeink és katonáink lehrhatatlan halálmegvetésének köszönhetőek.

A miniszterelnökség sajtóosztálya jelenti.

Bécs, szept. 1. A Neue Freie Presse haditudósítója jelenti, hogy tegnap Lembergben csak négy órán át hallatszottak az ágyú lövések. Ebből azt kell következtetni, hogy a harc vonal Lembergől távolabbra tolatott.

Támad a balszárnny.

Budapest, szept. 1.

A sajtóhadiszállásról jelentik:

Csapatunk balszárnnya elérte a Lublin-Krastostow-Hrullissow vonalat; az

offenzíva teljesen érvényesült. A centrum és a jobb szárny heves harcban áll. Helyzetünk kedvező.

Az egyik dán lapnak jelentik a főhadiszállásról, hogy a centrumban csapataink feltartóztatták az ellenséget és átvették az offenzívát, tehát támadásba mentek át.

Fél az orosz a magyar huszártól.

Budapest, szept. 1.

A Budapesti Tudósító jelenti:

A lemergi katonai épületbe orosz vezérkari tisztet szállítottak, akiket elfogtak. A fogoly tiszt szerint az orosz legénység huszárajainkat vörös ördögnek hívja s rettenetesen fél tőlük.

A németek csatája.

Budapest, szept. 1.

A Berliner Tageblatt szerint a németek az oroszokat Allensteinnál visszacsorították, majd három felől bekerítették. Az oroszok erre hátrálni voltak kénytelenek s visszavonulóban a vidéken nagy pusztítást vittek véghez. (M. T. I.)

Berlin, szept. 1. Stein főhadiszállás-mester jelenti: Hidenburg tábornok a kelti harctéren óriási győzelmet aratott az oroszokon. Itt három ellenséges hadtest teljesen megsemmisült, hatvan-ezer embert, két vezénylő tábornokot elfogtak, sok ágyút és tábori felszerelést zsákmányoltak. Kelet-Poroszországban levő ellenség visszavonulóban.

Ugyanezt a győzelmi hírt megerősíti a miniszterelnökség sajtóosztályának az alábbi hivatalos jelentése is.

Kelet Hidenburg tábornok hadseregének már bejelentett győzelme sokkal nagyobb jelentőségű, mint a minőnek eleinte látszott, dacára annak, hogy Neidenburg fölött újabb ellenséges haderők léptek föl, az ellenség teljes vereséget szenvedett. — Három orosz hadtest megsemmisült és 60.000 ember, ezek közt két vezénylő tábornok, német fogságba esett. Csapatunk sok ágyút és tábori jelvényt zsákmányoltak. A még Kelet-Poroszországban időző ellenséges csapatok megkezdtek a visszavonulást. Stein főhadiszállás-mester.

Nem kell!

Berlin, szept. 1.

Vilmos német császár lemondott angol tábornagy rangjáról. (Bud. Tud.)

Antwerpen megerősítése.

Budapest, szept. 1.

A belgák Antwerpen körül drótsóvényt vontak és lázasan dolgoznak megerősítésén. A városban nagy a rémület, ha a német csapatok feltűnnek. Az előcsatározások megkezdése előtt a német Afrikában megszállották Belgium dugdag gyarmatát, a Kongó-államot. (Bud. Tud.)

Belgium jövődó sorsa.

Budapest, szept. 1.

Mint a Bud. Tud. jelenti, a német lapok szerint Belgium további sorsáról még döntés nincs. Az eddigi intézkedések csupán biztonságiak és nem az annektálás céljából történtek.

Páris körülzárása.

Budapest, szept. 1.

A miniszterelnökség sajtóosztálya táviratban közli a bécsi Reichspost értesülését, hogy Párisnak észak felől való elzárása már befejezett tény. A teljes francia debacle elkerülhetetlen immár.

Legfontosabb a németek győzelme St. Quentin és Rethel mellett, mert az előbbi sereg Amiens, a másik Reins felé nyomul előre. Az egyik északról, a másik nyugatról fogja elzárni Páris.

Az oroszok új veresége.

Budapest, szept. 1.

Az oroszok kelet-poroszországi nagy veresége után a németek öt, menekülő, orosz hadtestet üldözőbe fogtak. Több ezer orosz a mazuriai mocsarakba és tavakba fuladt menekülés közben. (Bud. Tud.)

Felhívás a nagyközönséghez!

Tudomásomra jutott, hogy állítólag a harctérről visszaérkezett sebesültek révén különösen ezredem tisztjeinek hozzátartozóit érdeklő rémhírek terjedtek el az egész városban.

Egy érző ember kötelességét vélem teljesíteni akkor, midőn a nyilvánosság e részünkről szokatlan utjára térve, kérem különösen az ezredünkben szolgálóknak nagyszámu hozzátartozóit, hogy ne adjanak hitelt ezeknek a híreknek.

Hiszen sajnos, egy diadalmas, nagy ütközetnek is természetes következménye, hogy saját csapatainknak, — különösen annak egyes exponáltabb részeinek — szintén nagyobb veszteségei vannak; de az is rég bebizonyított tény, hogy a riasztó

Iskolai öltönyöket, felöltőket és t. likabátokat nagyválasztékban a legolcsóbb szabott árakban lehet vásárolni

Gerő Ernő

Debrecen legnagyobb és legolcsóbb 774

férfi, fiú és gyermekruha nagyáruház a. t. Jac-utca 41.

hir gyors szárnyon jár és szájról-szájra adva, hihetetlen nagyra nő.

Ezennel hivatalosan kijelentem, hogy mint a m. kir. debreceni 3. honvéd gyalogezred pótzászlóaljának parancsnoka és ily minőségben első sorban hivatott, ezen állítólagos veszteségről eddig semminemű hivatalos értesítést nem kaptam; ez már magában is bizonyíték a mellett, hogy a hír feltétlenül tuzzott.

Állításom megerősítésül legyen szabad azt is felhoznom, hogy egy — harc közben minden idegével lekötött — legény ségi állományu egyén, (pedig egyelőre csak ilyenek jöttek vissza sebesülten) könnyen el képzelhetően a harmadik szomszédjáról sem igen sejtethet valamit; nem hogy egy ezred esetleg 2000 lépés hosszú harc vonalán elosztott tisztjeinek sorsáról tudjon biztos hirt adni.

Magam személyesen beszéltem valamennyi ezredbeli sebesülttel, de nekem ilyeneket nem mondtak, pedig alaposan kérdezősködtem.

Felkérem tehát a nagyközönséget, ne igazsa oktanul magát s tekintse az ily híreket alaptalan mende-mondának, melynek a huszadrésze sem igaz.

Ha a háboru további folyamán hivatalos értesítéseket kapok, akkor úgy is reám hárul az a szomorú kötelesség, hogy az egyes veszteségekről a hozzátartozókat értesítsem s ezt azonnal közölni szolgálati kötelességem. Addig pedig ne higgyenek senkinek, még ha azt mondja is, hogy saját szemével látta.

Az összes ujság és egyéb hírek alapján teljes határozottsággal merem állítani hogy dicső bajtársaink az egész vonalon diadalmasan nyomulnak előre. Nincsen semmi ok a csüggedésre. Isten és az Igazság velünk van.

Végül azt hiszem, megértőkre talál azon kéréssem, hogy a katonai kórházak előtti csoportosulástól, az ezzel járó lármatól és a hiábavaló kérdezősködéstől, már csak a nyugalomra vágyó sebesültek érdekében is tartózkodjanak.

mandi Kovács István,
honvéd százados.

Elesett a harcmezőn. Ifj. Gyarmathy István hősi halála.

Még pár hét előtt itt járt-kelt közöttünk az ifju Gyarmathy István életvidoran, boldogságban. Ifju hitvese szerelmesen simult hozzá, szülei és testvérei forró szeretettel ölelték, mikor fegyverbe szólította a király és a haza.

Hazafias kötelességtudással vonult a zászló alá a határainkon betört ellenség ellen, a becsületnek vérvirágos mezejére, hogy diadalt szerezzen fegyvereinknek. Elül vágatott paripáján bátor példa adással. A kraszniki csataterén miénk lett a diadal, ám ő súlyosan megsebesült. Az ellenséges golyó átfurta nemes keblét és mire övéi Lembergbe érkeztek, már elköltözött az élők sorából. Meghalt a becsület mezején.

A mélyen sulytott család az ifju Gyarmathy István hősi halálát az alábbi gyászjelentésben tudatja:

A kimondhatatlan fájdalomnak szivetőpő érzete által porba sújtva tudatjuk, hogy vérünk, reménységünk, büszkeségünk, a legjobb fiu, a legjobb férj, a gyöngéd szerető jó testvér, a kedves vő és sógor, a drága unoka, szerető rokon, odaadó jó barát és hűséges bajtárs: ifj. Gyarmathy István a debreceni 2. magy. kir. honvéd huszárezrednek tartalékos zászlósa boldogságra teremtett életének tavaszán, nagyreményű jövőjének küszöbén állva 24 éves korában, a kraszniki csatában kapott halálos sebesülés következtében, — messze idegenben övétől, szeretteitől távol, a lemergi cs. és kir. helyőrségi kórházban joly. hó 27-én királyért, hazáért dicsőséges halált halt. Debrecen. 1914. aug. 31. Bánatos

szülei: Gyarmathy István, Gyarmathy Istvánné Liptay Mária. Hón szerető testvérei: Gyarmathy Mariska jegyesével Noszlopy Aba honvéd főhadnaggyal. Gyarmathy Miklós cs és kir. egyéves tüzér önkéntes. Gyarmathy Klárka, Gyarmathy Sanyi. Vigasztalhatatlan özvegye: ifj. Gyarmathy Istvánné Ungváry Margit. Gyászba borult apósa: Ungváry József. Sógora és sógornője: Rauhauer Jenő, Rauhauer Jenőné Ungváry Róza, Rózsika kis leányukkal. Nagyszülei: idősb Gyarmathy István és neje. Az összes rokonság nevében is.

Ujdonságok.

Segély a hadbavonultak családjainak. A mozgósítás folytán bevonultak családjai államségélyének kifizetése szeptember 2. napján, szerdán reggel 8 órakor kezdetét veszi. Minthogy a kir. adóhivatal részletenkint és kerületenkint küldi át az összeírás eredményét, a kifizetés is ehez képest történik. Szeptember 2-án a mezőségen lakók és a III. kerületben lakók kifizetése veszi kezdetét. Hogy a többiek mily sorrendben következnek, esetről-esetre közhírré lesz téve. A kifizetést a városi adópénztár teljesíti. A felek a kerületbeli adókövetőknél jelentkezzenek, a kiktől könyvecskéiket átvéve az adópénztárhoz menjenek. Felhívja a hatóság az igényjogosultakat, hogy lehetőleg türelemmel várják meg, míg a sor rájuk kerül és kiserjék figyelemmel a lapok idevonatkozó értesítéseit.

Aranyért vasat. a behívott katonák vissza maradt családtagjainak segélyezésére. a következő ajándékok folytak be: Mogyoróssy Gyözőné 1 pár fülbevaló. Schreger Gyuláné 1 aranylánc ziv-zsuzsuval. Ccholle Róza 1 aranygyűrű, 1 fülbevaló, 1 ezüst karperec. Gyarmathy Istvánné 1 ezüst zsuzsu. Rauhauer Jenőné 1 ezüst karperec, 1 ezüst kés, 1 ezüst brosz, 3 zsuzs. Kresó Jánosné 1 aranygyűrű. Rolkó Béla 1 ezüst lánc. Sándor Béla 1 ezüst óra, 1 ezüst lánc. Géber Mihály 1 ezüst kereszt, 1 ezüst nyakkendőszorító, 5 ezüst gomb. Szántó Győző 2 karperec és aranylánc. Juhász Ilonka 1 arany karperec, 1 fülbevaló.

A segélyező-bizottság kéri a város nemes szivű polgárait, kegyeskedjenek készpénzadományait a főispáni titkári hivatalba átszolgáltatni, a természetbeni, (liszt, zsír, burgonya, szalonna stb.) adományok nyugtáját szívesen veszi a központi iroda. (Egyházi bérpalota.) A segélyező-bizottság kéri egyúttal azokat az áldozatkész hölgyeket és urakat, aki havonkénti megajánlásokat tettek, kegyeskedjenek ezek összegét szintén a főispáni titkári hivatalhoz eljuttatni.

Halálozás. Mély fájdalomtól megtört szível tudatjuk, a felejtethetlen jó férj, édes apa, nagyapa és áldott emlékü jó rokon néhai Busi Sándor augusztus hó 31-én, d. u. 7 órakor életének 68, boldog házasságának 43-ik évében 2 havi súlyos szenvedés után történt csendes elhunytát. Drága halottunk földi részei f. hó 2én, d. u. 3 órakor fognak a Kar-utca 27-ik számú háztól a református egyház szertartása szerint a nagytemplomban tartandó prédikáció után a Hatvan-utcai temetőben örök nyugalomra helyeztetni, mely végtisztességtelére a megboldogult rokonait, jó barátait, ismerőseit bánatos szívvvel meghívjuk. Debrecen, 1914. szeptember 1. Áldás és béke poraira. Bánatos özvegye: özv. Busi Sándorné szül. Bán Mária. Egyetlen gyermeke: József, nejevel Wagner Gizellával és kis gyermekük Josefa, Ibolyka. A többi közeli és távoli rokonok nevében is. A temetést Fehértői Béla temetkezési intézete, gróf Dégenfeld-tér 4. sz. rendezi.

Esti kereskedelmi szaktanfolyam. A Kereskedő Társulat által fentartott esti kereskedelmi szaktanfolyamon — amelynek bizonyítványai államérvényesek — a beírások már most eszközölnének a kereskedelmi iskola igazgatósági irodájában. Tandij 65 kor. Csak kellő számú hallgató jelentkezése esetén nyíltja meg a tanfolyamot.

A behívott katonák családjai javára adakoztak. Államépítészeti hivatal műszaki, segéd, uti személyzete 75 K, Józsa és Jóna perselygyűjtése 10.01 K, Erdőss Józsefné 20 K, dr. Thegze Gyula 50 K, Royal tulajdonosok heti hadakozása 17.50, Royal személyzet heti adakozása 15 K, Polgármesteri hivatalban begyűlt 322.10 K, Nagytemplomi gyűjtés 189.04 K, Kardos László személyzetének gyűjtése 31.49 K, Köztisztasági vállalat perselygyűjtése 5.30 K, Molnár Ferenc perselygyűjtése 13.71 K, Martinek Ferencné 20 K, Gónczy-egyet internátusi alapja 50 K, Színházi bodega gyűjtése 5, Fodor Emil titkár 20 K, Thurzó Kálmánné 20 K, Ipar és Kereskedelmi bank tisztviselői 33.04 K, Bodnár Géza perselygyűjtése 17.81 K, Hortobágyi gőzmozgató perselygyűjtése 4.17 K, Erzsébet kávéház perselygyűjtése 8.20 K, Epstein Izidor perselygyűjtése 12.42 K, Gyáripárosok Szövetsége helyi fiókjának gyűjtése: Szántó Győző elnök ivén 50 K, Ausch Mór 5 K, Vértessy 2.50 K, Gyurcsányi 2.50 K, dr. Kuthi Sándor titkár 5, Gold József 8, Weisz Dávid 5, Lipkovits 5, Dávidházy Kálmán 5, Simon Mihály 5, Fleischer István 5 K, Eperjessy 2 K, Dresdner Armin 5 K, Érczy Kálmán 5 K, Fürst Ödön 5 K, Fiók pénztárból 5 K, N. N. 5, Foroczy T. Oswald 10 K, Papp Károly 4 K, Kaszanyitzky Andor 20 K, id. Weichinger Károly 100 K, W. J. 10 kor.

A debreceni zenekonzervatóriumba szeptember hó 1-től lehet beiratkozni. Főtanszakok: zongora, hegedű, ének, cimbalom, gordonka, fa és réz fuvós hangszerek. Tanárok: állami képesítésű okleveles tanárok, kiváló pedagógusok és művészek. Tandij havonként 8 korona. Középosztályokban 10 korona. Beiratási díj egész évre 5 korona. Tanítás: kezdettől a teljes művészi kiképzésig. Bővebb felvilágosítással P. Nagy Zoltán igazgató szolgál a hivatalos órák alatt, d. e. 9—12, délután 3—6. (Batthyány-utca 18.) Telefon: 950.

A Vöröskereszt részére a következő adományok érkeztek: Egyed I. 206 K, Kurcz Klán 5 K, Kontsek Kornél 10 K, Sárváry Lőrinc és nővére 40 K, özv. Reichmann Á-né 20 K, Tihanyi József 10 K, N. N. 2 K, Mayer János 10 K, özv. Kaszanyitzky Endréné 10 K, Havas Gáborné 10 K, Kaszanyitzky Oly 2 K, Kaszanyitzky Mici 2 K, Ordódy Gézané 10 K, Hegedüs Sándor 10 K, dr. Fáy Mark 4 K, Farkas Jenő 10 K, Kovács Gyula 10 K, Fisch Lajos 10 K, dr. Gutfreund Sámuel 20 kor. Reichmann Helén ajándéka 1 tollpárna, 2 paplanhuzat, 3 férfi ing. Dr. Várady Szabó Jánosné ajándéka 5 üveg bor, 6 üveg befőtt, 2 tollpárna, 4 paplanhuzat, 6 női ing, 4 férfi ing. Békés Emil 100 üveg ásvány viz. Lenkey Gézané Budapest 12 kor. Fenti adományokat köszönettel nyugtáz és tekintettel arra, hogy sebesültek naponként érkeznek — igen kérem a közönséget, hogy pénzbeli, valamint természetbeni adományait sürgősen hozzám juttatni szíveskedjenek. Somossy László, a Vöröskereszt pénztárnoka.

A Debreceni Kereskedelmi Tanítézet fiú és női felső kereskedelmi iskolájában a beiratások szeptember 14-ig eszközölhetők. Az iskolai év szeptember 14-én kezdődik. A javító vizsgálatok szept. 12-én tartatnak meg. Az igazgatóság.

A Népiroda munkásközvetítési osztályánál szeptember 1-én munkáskínálat volt a következő: asztalos 52, festő 17, ács 20, szerelő 10, bágogós 10, rézműves 1, cipész és csizmadia 45, papucsos 1, földmunkás 8, betonos 1, gazdasági munkavezető 16, molnár 4, gépész 52, fémestergályos 1, gyári munkás 73, kályhás 1, kefekötő 9, kovács 19, reszelővágó 1, kőműves 79, palafedő 1, lakatos 53, kárpitós 4, mezőgazdasági napszámos 284, mezőgazdasági cseléd 21, napszámos nők 118, sütő munkás 1, varrónő 12, szabó 41, cukrász 1, szíjgyártó 1, kerékgyártó 9, rajzoló 4, könyvkötő 1, fűszeres 3, üzleti alk. 29, szakácsnő 3, mézszáros 1, mindenes 7, borbély 5, nyomdász 9. Összesen 1040. Munkáskereslet volt a következő: raktári munkás 200, kovács 19, mezőgazdasági munkás 100, mezőgazdasági munkásknő 50, mezőgazdasági cseléd 6, cipész 17, borbély 10, mindenes 2, palafedő segéd 3, galérvasalónő 5, csizmadia segéd 1, bolti szolgáló 1, bejárónő 1. Összesen. 415.

Leégett téglagyár. A város külterületén levő Stegmüller-féle téglagyárban tegnap este kilenc órakor tűz ütött ki. A körülbelül kétszáz méter hosszú deszkával fedett épületen hamarosan elharapóztak a lángok úgy, hogy ezzel a hatalmas lángtengerrel szemben a kivonult tűzoltóság a legjobb igyekezete mellett is tehetetlen volt. Az épület éjjel egy órára leégett. A tűzoltóságnak azonban a nagy veszélyben forgott szomszédos épületeket kemény munkával sikerült megmenteni.

Beiratások a polgári fiúiskolában. A debreceni nyilvános m. polgári fiúiskolában — (Csapó-utca 58.) az 1914—15. tanévre szóló beiratások d. e. 9—12-ig eszközöltek. A tanulás a rendes időben megkezdődik.

A behívott katonák családjai részére az alábbi újabb adományok folytak be: Dr. Hutyayné 5, gróf Klebersberg Béláné 5, özv. Kiss Áronné 4, Szilas Hugóné 1, Piros Béláné 2, N. N. 1, Nagy Gyuláné 4, Uzonyi Gizi 1, Taruxné 1, özv. Bakos Jánosné 5, Véber Ilus 2, Volfné 5, Szikszayné 5, Keserő Lajosné 5, Klímó Jánosné 1, Baloghné 4, Hubert Ottóné 5, Brill Illésné 5, özv. Raics Gyuláné 5, özv. Sassyné 2, Dobray Mária 3, Visky Ferenc 1, Arany Mihály 2, Ormós József 5, Hegedűsné 1, Rosner Árminné 1, Fényes Etelka 2, N. N. 1, Glück Izidor 2, Kostyál N. 1, N. N. 2, Szikszay Gézané 2, özv. Jancsó Lajosné 2, Veress Teréz 2, Grünfeld Salamon 1, Nagy Árpádné 5, Linderer Andorné 1, N. N. 1, Dobsa Zoltánné 1, özv. Tóth Béláné 2, Egry Gézané 5, Lehel Tóbiás 5, Pilcer Mór 1, özv. Nagy Bálintné 5, Szikszay Lajosné 5, X. Y.-né 1, özv. Rickl Antalné 2, Gulyás Piroska 1, Sinay Sámuelné 1, Borus Béláné 1, Balogh Sándor 1 kor.

Róm. kath. főgimnázium, valamint az összes helybeli iskolák tankönyvei új és ódon állapotban is kaphatók Antalffy József könyvkereskedésében.

Tegnap halottak. A tegnapi nap folyamán a következő haláleseteket jelentették be a debreceni állami anyakönyvi hivatalba: Gál Margit ref. 23 napos, Csontos Ilona ref. 16 éves özv. Mészik Sándorné ref. 78 éves, Lukács Sándor g. kath. 29 éves.

Hatóságilag fertőtlenített bacillusmentes ódon tankönyvek csakis legújabb kiadásokban Aczél a. u. quáriumban kaphatók.

Intézeti fehérművek fiúk és leányok részére Donogán és Somossynál.

Ref. főiskola, kereskedelmi, polgári Svejtits intézet, valamint az összes más fiú és leány iskolai tankönyvek előírás szerint fél áron kaphatók Harmathynál, Fűvészkert 14. Kötés ingyen.

Iskolás fiúk és leányok részére kész fehérművek, sőtétkek ruhaszövetek kaphatók Szabó Lajos fia cégnél.

Svejtits-intézet tankönyvei új és használtan Antalffy Józsefnél.

Táviratok.

Tisza és a román kérdés.

Budapest, szept. 1.

Bukaresti lapok jelentése szerint gróf Tisza István miniszterelnök gróf Czernin Ottokár bukaresti osztrák-magyar nagy követhoz a következő táviratot intézte:

Örömmre szolgál, hogy megerősíthetem azt a hirt, hogy miszerint Magyar ország összes román nyelvű lakossága hazafiás lelkesedéssel vesz részt abban a küzdelemben, mely Délkelet Európa rendjének, civilizációjának és szabadságának érdekében folytatunk. A mi románjaink nem maradnak senki mögött sem abba na hazafiás felbuzdulásban, amely a monarchia összes népeit a trón és a megtámadott haza védelmében egyesítik. A tartalékosok lelkesedéssel szívesen ezredeikhez; mindenki, gyermekek és aggastyánok teljesítik a haza iránti kötelességüket. A hűség nyilatkozatok, a testvériesülés jelenetei egy-

mást érik. A nemzetiségi mozgalom legmarkánsabb vezetőinek, a többi közt Vajda és Vlád uraknak részvételével a nagy igazság, amelyet én negyed század óta hirdetek, a magyar és román fajnak érdekközössége nyilvánul meg világosan. A jelenlegi legdicsőségesebb és termékeny valóság alatt a mindennapi élet minden kicsinyessége és helytelensége eltűnik a közös ellenség által felvetett nagy problémánk előtt, fegyverekben való testvériségből ki fog sarjadosni a vállvetett békés munkálkodásban való testvériség dicsősége olyan helyzetnek fogja szilárd alapját megalkotni, amely egyaránt megfelel a magyar állam szükségszerű követelményeinek és a román nemzetiség jogos óhajának. Szükséges kijelentem, hogy én a magam részéről mindent el fogok követni a valóban nemes cél elérésére. Gróf Tisza István. (Közli a miniszterelnökség sajtó-osztálya.)

Francia és orosz tisztek Szerbia és Montenegró seregében.

Budapest, szept. 1.

Mint a Bud. Tud. jelenti, a szerb vezérkarban francia tisztek vannak, a montenegrói sereget pedig Potepov orosz tábornok és orosz vezérkari tisztek vezetik.

Az albán fejedelem.

Budapest, szept. 1.

Wied Vilmos herceg, az albán fejedelem ma elhagyta Albániát. (Bud. Tud.)

Merénylet Bobrinszki ellen.

Budapest, szept. 1.

Mint a Neues Wiener Journal berlini tudósítója jelenti, Kiewben merénylet következett el gróf Bobrinszki Vladimir ellen az ukránisták. A gróf könnyebben sebesült meg. A merénylet ukránista diák. (A miniszterelnökség sajtó-osztálya.)

Elfogott orosz vezérkar.

Budapest, szept. 1.

Az északi harctéren elfogott, orosz vezérkart ma szállították Lemberge. (Bud. Tud.)

Miután közelebbi értesítés nincs, nagyon valószínű, hogy ez a vezérkar még a kraszniki csatában került hadifogságba.

Eredménytelen pápaválasztás.

Róma, szept. 1.

Ma délelőtt két füstgomoly szállott fel a Sixtini kápolnából, jelölül annak, hogy a pápaválasztás eredménytelen. (M. T. I.)

Thurn-Taxis herceg megsebesült.

Budapest, szept. 1.

Thurn-Taxis herceg, dragonyos kapitány az északi harctéren súlyosan megsebesült. (M. T. I.)

Valona az albán fölkelők.

Budapest, szept. 1.

Az albán fölkelők holnap bevonulnak Valona városába. A bevonulás barátságos megegyezés eredménye, mert a kormány garantálta a fejedelem eltávozását. (M. T. I.)

Nádor-sör

a fővárosi r. t. kőbányai sörözőjéből. Legjobb és legegészségesebb barna tápsör. Kapható nagyban.

Márkus Jenő sörnagykereskedő,
Hatvan-utca 30. (Telefon 14.)

Részleges polgári személyforgalom

felvétele a m. kir. államvasutak vonalain.

A magy. kir. államvasutak alább felsorolt vonalain korlátolt polgári személyforgalom lép életbe a következő vonatokkal és pedig:

F. évi augusztus 31-én a komárom-érsekújvári vonalon a 4301, 4302, 4305, 4306, 4307, és 4308 sz. személyvonat közlekedik.

F. évi szeptember hó 1-én a budapest-bruck-királyhídi vonalon Budapest-Bruck Királyhídi-Wien között a 2. és 3. sz. gyors, továbbá a 9, 10, 11 és 12. sz. személyvonat, Bicskétől Győrig a 14. Győrtől Budapestig a 15. sz. személyvonat, Budapest-Bicske között a 8, 26, 28, 16, 17, 7 és 25 sz. személyvonat közlekedik.

A budapesti-győr-fehringi vonalon Budapest-Győr-Fehring között az 1303 és 1304 sz. gyors, továbbá az 1308 és 1309 sz. személyvonat Győr-Fehring között az 1307 és 1310 sz. személy, Győr-Szombathely között az 1311, 1312, 1342 és 1343 sz. vegyes, Szombathely-Fehring között pedig az 1313 és 1314 sz. vegyesvonat közlekedik.

A pozsony-újváros-szombathelyi vonalon Pozsony-Ujváros Szombathely között az 5201 és 5202 sz. személy az 5211 és 5212 sz. vegyesvonat, Pozsony-Ujváros-Csorna között az 5213 és 5214 sz. vegyesvonat, Pozsony-Ujváros Hegyeshalom között az 5215 és 5216 sz. vegyesvonat közlekedik.

A pápa-csornai vonalon az 5111, 5112, 5113 és 5114 sz. vegyesvonat közlekedik.

A szombathely-soproni vonalon Szombathely-Sopron között az 5311, 5312, 5303 és 5314, Szombathely-Kőszeg között az 5302, 5301, 5318, 5304, 5319, 5320, 5321, 5322 és 5323 sz. személy, illetve vegyesvonat közlekedik.

A szombathely-pinkafői vonalon az 5401, 5403, 5411, 5412, 5402 és 5404 sz. személy illetve vegyesvonat közlekedik.

A felsőőr-felsőötvői vonalon az 5511, 5515, 5517, 5519, 5514, 5516, 5518 és 5520. sz. vonat közlekedik.

A szombathely-rámi vonalon az 5601, 5603, 5611, 5607, 5609, 5602, 5604, 5612, 5608 és 5610 sz. vonat közlekedik.

A körmend-németújvári vonalon az összeses vonatok közlekednek.

A körmend-muraszombati vonalon az 5801, 5803, 5813, 5802, 5812 és 5814 sz. vonat közlekedik.

A kőszeg-sárvár-zalaegerszegi vonalon Kőszeg-Sárvár között a 7011 és 7014, Sárvár-Zalaegerszeg között a 7023—7018 és 7021—7028 sz. vegyesvonat közlekedik.

A budapest-fiumei vonalon Budapest-Fiume között az 1001 és 1002 sz. gyors, továbbá az 1008, 1010, 1007 és 1009 sz. személyvonat, Budapest-Adonypuszta-Szabolcs között az 015 és 1016, Ujdombovár-Gyékényes között az 1011, 1012, 1041 és 1016, Ujdombovár Gyékényes között az 1048, 1063, 1064 és 1065, Dugo selo-Zagreb Máv. között az 1047, 1068, Zagreb Máv.-Karlovac között az 1064, 1048 és Zagreb Máv.-Camerai-Moravica között az 1041 és 1046 sz. vonatok közlekednek.

A budapest-adonypuszta-szabolcs-tapolcai vonalon Budapest-Adonypuszta-Szabolcs-Tapolca között az 1109 1111, 1110 és 1112. sz. személy, Adonypuszta-Szabolcs-Tapolca között az 1121 és 1122 sz. vegyesvonat, Alsóörs-Balatonfüred között az 1107 és 1108 sz. vonat közlekedik.

A jutás-alsóörsi vonalon Veszprémtől Alsóörsig a 6112, Jutas-Alsóörs között a 6113, 6116, 6121, 6126 és 6123, Jutas-Veszprém között a 6129, 6111, 6114, 6115, 6118, 6119, 6124 és 6128 sz. vegyesvonat közlekedik.

A székesfehérvár-paksi, somogy-szabolcs-tapolca-szigetvár-kecskeméti, a kopirivnica-kiostari, a krizevci-verbice-virovitici, a bjelovar-garancinai, a pavlovac-drazica-grubisnopoljei, a karlovac-hubnari, a szigetvár-kaposvári, a somogy-szabolcs-bacsi, a caprag-karlovaci dugoselon-novskai az ukk-balatonszentgyörgyi és zalalövő-zalaegerszegi vonalon az összes vonatok közlekednek.

A székesfehérvár-celldömölki vonalon Székesfehérvár-Celldömök között az 5001, 5003, 5004, 5006. Székesfehérvár-Jutas között

az 5007 és 5008 sz. személyvonat közlekedik.
A győr-ujdombóvári vonalon Győr-Ujdombóvár között az 5902, 5903 és 5901 sz. személy, Jutasról Győrig az 5912 sz. vegyes és Ujdombóvartól Jutasig az 5906 sz. személyvonat közlekedik.

A keszöhidegkut-tamási-majsamiklós-vári vonalon a 4112, 4111, 4114, 4113 sz. vonat közlekedik.

A kaposvár-siófoki vonalon a 4301, 4303, 4311, 4305, 4312, 4302, 4306, Tab-Siófok között a 4308 és 4307 sz. vonat közlekedik.

A kaposvár-fonyódi vonalon a 4401, 4411, 4403, 4402, 4412 és 4403 sz. vonat közlekedik.

A bicske-sárbogárdi vonalon Bicske Sárbogárd között a 6212, 6214, 6211 és 6217-6215. Székesfehérvár-Bicske között a 6216 és 6213 sz. vonat közlekedik.

A bánhida-pápai vonalon Bánhida-Pápa között a 6011 és 6014, Veszprémvarsány-Pápa között a 6016 és 6015. sz. vegyesvonat közlekedik.

A zeldőrnők-csáktornyai vonalon Celldömök-Csáktornya között a 6403-6408, 6407-6419-6420 és 6415-6416, Celldömök-Zalaegerszeg között a 6417-6414, 6405-6410 és 6411-6404. Zalaegerszegől-Csáktornyaig a 6422. sz. vonat közlekedik.

A zalaegerszeg-zalaszentiváni vonalon a 6429-6714, 6713-6430.

A tūrje-balatonszentgyörgyi vonalon a 6611, 6614, 6613 és 6615 sz. vonat közlekedik.

A budapest nyugoti p. u. cegléd-szolnoki vonalon. Budapest-Cegléd-Szolnok között a 6710 és 6701 sz. személy, Budapest-Cegléd között a 714, 6707, 728 és 727 sz. személy és a 842 és 839 sz. személyszállító teher, Budapest-Monor között a 724, 725, Budapest-Üllő között a 722 és 723, Cegléd-Szolnok között a 6702, 6705, 6706, 6709, 6708, 6711 számú személyvonatok közlekednek.

A hatvan-szolnoki vonalon a 4612, 4601, 4602, 4603, 4604, 4605, 4606, 4607, 4608, 4611 sz. személyvonatok közlekednek.

Az almásfültő-esztergomi vonalon a 4201, 4202, 4211, 4212, 4213, 4214, 4215, és 4216 sz. személyvonatok közlekednek.

A budapest-marcheggi vonalon Budapest Marchegg-Wien között a 106 és 103 sz. gyors, továbbá a 114, 118, 113 és 115 sz. személyvonat, Budapest-Rákospalota-Ujpest között a 152, 153, 156, 155, 156a, 155a, 161, 167, 170, 173, 174, 175, 176, 177, 178 és 179, Budapest-Nagymaros között a 138, 139, Budapest-Párkány-Nána között a 125, 130, Budapest-Érsekújvár között a 122 és 117, Budapest-Galánta között a 119, 120, Pozsony-Marchegg között a 190 és 193 sz. személyvonatok közlekednek.

F. évi szeptember 2-án a hatvan-ruttikai vonalon Hatvan-Ruttika között a 302 és 303 sz. gyors, továbbá a 305, 306, 307, 308 sz. személy és a 338 és 339 sz. vegyesvonat, Salgótarján-tól Losoncig a 340, Fülektől-Zólyomig a 370, Kőrmöcbányától-Zólyomig a 357. sz. személyszállító vonat közlekedik.

A miskolc-füleki vonalon a 7501, 7502, 7503, 7505, 7506, 7507 és 7508 sz. személyvonat közlekedik.

Bővebb felvilágosítást az állanvasutakon kifüggesztett hirdetések nyújtanak.

A polgári menetrendnek atóbbi vonalon való felvételéről, valamint további vonat forgalom helyezésekről újabb értesítéseket fogunk adni.

Az igazgatóság.

URANIA

mozgószínház, Egyház-tér.
 Ma, szerdán utoljára.

Abdahr Rahman kinose

keleti regé az „Ezeregyéjszaka” nyomán 4 felvonásban
Borentó és Palemó. Természeti szépségek.
A fekete csillag. Kacagtató.
Gyula mint éthordó. Komikus jelenetek.
La Camargó. Olasz életkép 1 felvonásban.

Háborushirad

az első mozgóképek, mely a mozgószínház óta megjelent.

Előadások kezdete este 6 óra-or. Rendes hely-
 árak. Folyta ólagos bemenet.

Csütörtökön és pénteken szeptember 3 és 4-án

A két anya

társadalmi dráma három felvonásban.

Apró hirdetések.

Ajánlat.

Két
 vagy három uri ember teljes ellátást kaphat uri családnál, Eötvös-utca 58. 8452

Közép
 iskolai tanuló leány vagy fiú keresztény uri családnál teljes ellátásra elfogadjatik Miklós-utca 21. 8387

Étkezésre
 intelligens férfiak elfogadjatik. Cim a kiadóban. 8448

Két
 közép iskolai tanuló leány vagy fiú teljes ellátásra elfogadjatik, Erzsébet-ut 40. sz. 8438

Uri
 háznál tanuló teljes ellátásra elfogadjatik joghallgató felügyelete mellett, Szent Anna-utca 40. 8433

Közép
 iskolai tanuló leány vagy fiú teljes ellátásra elfogadjatik, Miklós-utca 21. 8449

Kiadó
 utcai 3 szobás lakás hozzávalóval novemberi. Kigyo-utca 47. 8338

Üzvegy
 uri asszony ellátásra elfogad 1-2 iskolás fiút József kir. herceg-utca 17. utcai lakás. 8412

Zongorázn
 gyorsan és alaposan tanit kezdőket és haladókat, nagy gyakorlattal bíró komolyabb uri leány. Cim a kiadóban. Magyar nótákat cigányosan tanit. 8368

Kiadó
 utcai 3 szoba, fürdőszoba november 1-re Csokonai 10. 8209

Katonai kefék
 és felszerelések előnyösen beszerezhetők Stern József és Testvére kefégyár r.-t. városi üzletében. Piac-u. 22. 8241

Zongorázn
 tanit zenedét végzett uri leány. Hatvan-utca 35. II. emelet, jobbra. 8114

Pisztrang
 és Szardinia olajban kapható Félégyházy Jánosnál. 85-5

Bejáró
 főzőnő ajánlkozik uri házhoz, teljesen jártas főzésben, Csillag 68. 8457

Uri
 háznál két középiskolai tanuló teljes ellátást kaphat, Piac-utca 58. I. emelet 17. 8460

Széchenyi-
 utca 5-ik számú házban irodának és garzon lakásnak is alkalmas kisebb lakás kiadó. 8321

Uri
 házból gyermekek teljes ellátást nyerhetnek mérsékelt árban, Piac-utca 44., keresztépület. 8459

Két
 személynek egy butorozott szoba és teljes ellátás kapható, Dégenfeld-tér 2. Melich Istvánné. 8477

Zongora
 órák kezdőknek jutányosan ad uri nő. Cim a kiadóban. 8480

Két
 alsó gimnázista fiú teljes ellátásra zongora használatl elfogadjatik uri háznál, Szent Anna 48. 8474

Kiadó
 tanya, városhoz közel, Ujföldön 11 hold. Ertekezhetni Késes 86. 8478

Utcai
 szoba tanuló részére kiadó Csapó 44. 8479

Izraelita
 családnál 2-4 tanuló teljes ellátást kaphat. Pollackekné, Simonffy-utca 17. 8467

Jó
 házi koszt kihordásra nálam kapható Sziv-utca 6. Ugyanott két iskolás leány teljes ellátásra felvétetik.

Kereslet.

Aranyat,
 ezüstöt, zálogcédulát veszek. Órák, ékszerek javítását legolcsóbban elvállalom. Hatvan-utca 16. órasüzletben. 8153

Nevelőnő
 keresek, ki két leányomat zongorára és a kisebbet a IV. elemre előkészítse. Kellner Menyhért Kaba küldendők a fényképpel ellátott ajánlatok. 8447

Mindenes
 főzőnő azonnali belépésre keresek. Cim a kiadóhivatalban. 157

Zsák
 varrónők felvételnek Vas, zsáküzlet, Széchenyi-utca 6. 8416

Egy
 német mindenes cseléd leányt azonnali belépésre keresek. Aszmann Ferenc, Piac 27. 8475

Intelligens
 iskolás izraelita gyermekeket teljes ellátásra elfogad özv. Löwenheimné, Csapó-utca 29. 8476

Keveset
 használt modern gyermek kocsit keresek megvételre. Cim a kiadóban 8405

Vaskonyha
 jó állapotban levő, nagyobb, kerestetik. Ajánlatokat a kiadóba „Azonnal” jellegre kerrek. 8462

Szold,
 árva leány állást keres mint kiszolgáló. Cim a kiadóhivatalban. 8470

Két
 középiskolai tanuló, fiút vagy leányt ellátásra elvállal izraelita uri család, Szent Anna 31., emelet. 8469

Elárúsító
 leány kenyér üzletbe felvétetik. Dénes sütőde, Árpád-tér. 8472

Megvételre
 keresek egy közep nagy ságu jégsekreényt, Nagy Sándor mézárós, Hajduszóvát. 8463

Borbély-
 segéd fiatal felvétetik Hatvan-utca 71. 8468

Egész
 kicsi tizedes mérleget megvételre keres, Dénes sütőde, Árpád-tér 13. 8471

Irodai,
 raktárnoki vagy ehhez hasonló állást keres Dóró Zoltán Hajduszóvát. 8473

Aranyat
 ezüstöt, zálogcédulát veszen Steiner Mihály - Csokonai-utca 32. 114

Eladás.

Zongora
 használt eladó. Cim a kiadóhivatalban. 128

Egy
 keveset használt kártya hajós varrogép eladó. Cim a kiadóban. 8458

4-5000
 használt jó karban levő zsák eladó. Ertekezni Bárány Gyula, Nádudvar. 8464

Egy
 női varrogép jutányos áron eladó Boldogfai-vai-u. 6. 8461

Eladó
 könnyű sárga kocsit, jó karban Szent Anna 45. 8466

Eladó
 festékes hordók Arany-János-utca 47. sz. alatt.

Tíz kilós
 csomagokban kapható régi
Ujság papiros
 olosón
 a kiadóhivatalban.

Czeizler Jenő, Német és szépírási

tanfolyama Bethlen-utca 21.

Alapos, lelkiismeretes tanítás. Társalgas, nyelvtan, magyar és német helyesírás. Máv. alitstiek, keresk. alkalmazottak, iparosok s polgáristák részére külön tanfolyamok. Javító- és magánvizsgálatokra felelősség mellett előkészít. Havi tandíj 15 K. Kivánatra külön órák. Jelentkezés egész nap

Középiskolai tanulók

kitűnő ellátást nyerhetnek. Leggondosabb nevelés. Korrepetálás az összes tantárgyakban. Ellátási díj mérsékelt.

Czeizler Jenő

izr. tanítónál, 1420

Bethlen-utca 21. sz.

Szabászat, varrás

és minta rajzolásból úgy a francia mint az angol módszer szerint alapos oktatást nyernek csak kizárólag intelligens leányok 11

ÖZV. KNOTHY KOVÁCSNÉ SILLVE GABRIELL

Kossuth-utca 45. szám alatti szabászati és varró iskolájában. Beiratkozás bármely napon, vasár- és ünnepnapok kivételével reggel 9-12-ig, délután 3-5-ig.

Zalai Márk tanár

3 havi könyvtelvi tanfolyama felnőttek számára (Hatvan-utca 1. szám, III. emelet, lift) ismét megnyílik. A világháború lezajlása után ismét fellendül a forgalom. Mindenkinek érdekében áll tehát a szellemi munkák pes-ségét e viharos idők alatt is megszerezni.